

Oppilaitoksen hyvinvointityön vuosikello

Yksikkökohtaisen yhteisöllisen opiskeluhuollon ryhmän (voi olla nimetty oppilaitoksessa esim. "hyvis-ryhmä" / "yhteisöllinen ohr", tässä tiedostossa jatkossa *hyvis-ryhmä*) tulee kokoontua vähintään kuukausittain. Säännöllisillä kokoontumisilla mahdollistetaan se, että yhteisiä asioita voidaan edistää sekä toimintaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida huolellisesti. Hyvis-ryhmää johtaa yksikön rehtori tai johtaja. Perustellusta syystä opetustoimenjohtajan päätöksellä työtä voi johtaa joku muu erikseen määrätty henkilö.

Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa on arjessa toteuttamassa koulun koko henkilökunta. Lisäksi mukana ovat oppilaat, huoltajat ja muut koulun yhteistyötahot, joiden edustajat voidaan tarvittaessa kutsua mukaan ryhmän työskentelyyn.

Jokainen koulu luo koulukohtaisen vuosikellon opiskeluhuoltoryhmälleen tässä esitellyn vuosikellon pohjalta omaan tarpeeseensa sopivaksi. Koulukohtaisissa suunnitelmissa huomioidaan vuosikellon teemat oppilaiden, perheiden ja työyhteisön näkökulmista, sekä näiden kaikkien välinen yhteistyö huomioiden. Koulujen tulee huomioida ryhmän toiminnan kannalta olennaiset, esimerkiksi kouluviihtyvyyteen ja turvallisuuteen liittyvät, valtakunnalliset, alueelliset ja koulukohtaiset kyselyt ja selvitykset, joista saatavaa tietoa hyödynnetään yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä toiminnan kehittämiseksi.

Elokuu

Yhteisöllisyys

Syyskuu

Itsetuntemus

Lokakuu

Tunnetaidot

Marraskuu

Empatia ja verkostoituminen

Joulukuu

Kaveritaidot ja ristiriitojen ratkaisu

Tammikuu

Katse tulevaisuuteen

Helmikuu

Media ja hyvinvointi

Maaliskuu

Rentoutuminen ja rauhoittuminen

Huhtikuu

Arjen selviytymistaidot

Toukokuu (+ kesäkuu)

Arviointi - itsearviointi ja tulevan suunnittelu

Kuukausien teemat ja käytännön sisällöt eriteltynä:

ELOKUU

yhteisöllisyys

Mitä yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee:

- Sopii ryhmän jäsenistä, vastuiden jakamisesta ja käytännöistä, kokoontumisista ja toiminnan tiedottamisesta. Ryhmä suunnittelee, mitä yhteistyötahoja kutsutaan mukaan ja milloin.
- On rehtorin tukena päivittämässä kunnan oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelman koulukohtaista osiota.
- Valitsee lukuvuoden tavoitteet ja tiedottaa niistä yhteisöä.

Mitä arjessa tapahtuu:

- Oppilaiden, huoltajien ja opettajien osallistaminen. Toiminnasta tiedottamisen yhteydessä kerätään avointa palautetta, toiveita ja kehitysideoita yhteisöllisestä oppilashuollosta.
 - Kiusaamisen vastaisen toimintamallin läpikäyminen ja suunnitelma sen arkeen jalkauttamisesta opettajien kanssa. Opettajat vastaavat, että opetusryhmissä luodaan yhteiset säännöt osana ryhmäytystä.

SYYSKUU

itsetuntemus

Mitä yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee:

- Tarkastaa yksikön terveellisyden, turvallisuuden sekä hyvinvoinnin nykytilan ja tekee tarvittavat päivitykset varautumissuunnitelmiin.

Mitä arjessa tapahtuu:

- Hyvinvointitietojen keruut alkavat (kouluterveydenhuollon laajat terveystarkastukset, kouluterveyskyselyt, move testit, hyvinvointiprofiilit ja muut mahdolliset koulukohtaiset kyselyt)
- Kodin ja koulun päivän yhteydessä vahvistetaan yhteistyötä ja tuodaan esille ajankohtaisia teemoja.
 - Tutkitaan itsetuntemusta suhteessa päihteidenkäyttöön ja kokeilunhaluun (tupakka, alkoholi, kannabis jne.)

LOKAKUU

tunnetaidot

Mitä yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee:

- Jatkaa tiedonkeruuta ja tarkastelee jo kerättyä tietoa sekä suunnittelee tarvittavia toimenpiteitä niiden pohjalta (esim. Kouluterveyskysely, TEA-viisari, move-testien tulokset jne.). Esimerkiksi näiden käsittelyyn on hyvä kutsua oppilaiden ja huoltajien edustus. Myös ehkäisevän päihdetyön suunnittelu voi olla yhtenä yhteisenä näkökulmana (Ehkäisevän päihdetyön valtakunnallinen viikko on vuosittain viikolla 45).

Mitä arjessa tapahtuu:

- Tunnetaitojen harjoittelua
- Esimerkiksi oppilashuollon ja mahdollisten yhteistyötahojen teemaillat vanhemmuuden tukena.
- Oppilashuolto jalkautuu luokkiin.

MARRASKUU

empatia ja verkostoituminen

Mitä yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee:

- Yhteisöllisen oppilashuollon ja yhteistyötahojen ennalta sovittu tapaaminen ja seuraavan sopiminen huhtikuulle. Käsittelee ajankohtaisia teemoja yhdessä.
- Käy läpi tiedonkeruun tuloksia ja suunnittelee toimenpiteiden ja vaikutusten seurannan. Suunnittelee, miten tuloksista tiedotetaan.

Mitä arjessa tapahtuu:

- Koulun henkilökunta käy tiedonkeruun tuloksia ja jatkotoimenpiteitä läpi oppilaiden kanssa.
- Oppilashuoltoryhmä viestii oppilaille, opettajille ja koteihin kannustavasti muiden huomioonottamisesta ja muistuttaa yhteisöllisen työn vaikuttamismahdollisuuksista.

JOULUKUU

kaveritaidot ja
ristiriitojen ratkaisu

Mitä yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee:

- Erilaisten kyselyjen tulosten tarkastelu jatkuu tarvittaessa.
- Ryhmä tekee väliarvioinnin toiminnastaan ja tavoitteistaan.

Mitä arjessa tapahtuu:

- Kaveritaitoja opetellaan yhdessä
 - Vertaispaineen ilmiön selittäminen, ei:n sanomisen harjoittelu (sekä päihteisiin että kiusaamiseen liittyen)

TAMMIKUU

katse
tulevaisuuteen

Mitä yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee:

- Ryhmä huolehtii, että hyvinvointityöllä tuetaan tärkeitä nivelvaiheita, kuten esikoulusta ensimmäiselle luokalle, 6. luokalta yläkouluun, peruskoulusta toiselle asteelle, toiselta asteelta itsenäistyminen. Tärkeää on esimerkiksi tutustumisten ja ryhmäytymisen järjestäminen sekä oppilaiden ja perheiden jännityksen helpottaminen.

Mitä arjessa tapahtuu:

- Oppilaiden (esim. oppilaskunta tai luokan edustus) ja huoltajien (esim. vanhempainyhdistys tai luokkakohtaiset vanhempien tiimit) osallisuutta ryhmän työskentelyssä vahvistetaan.
- Pohditaan päihteiden käytön vaikutusta tulevaan – nikotiinituotteet, peliriippuvuus ja muut riippuvuudet

HELMIKUU

media ja hyvinvointi

Mitä yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee:

- Sopii tulevien uusien oppilaiden ja heidän huoltajiensa vastaanottamiseen liittyvästä työnjaosta.

Mitä arjessa tapahtuu:

- Yhteisön hyvinvointia ja tiedonkulkua edistetään (esimerkiksi kaikille avoimet opiskeluhuoltoryhmän "aamukahvit").
- Pohditaan esimerkiksi lähdekritiikkiä ja erilaisia ilmiöitä mediassa: esim. päihteet, kehonkuva, mikä on sallittua tai ihailtua, tai minkälaiseen toimintaan media kannustaa.

MAALISKUU

rentoutuminen ja rauhoittuminen

Mitä yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee:

- Kokoontuu esimerkiksi lounaan äärelle ja vaihtaa erilaisessa ympäristössä ajankohtaiset kuulumiset. Päivittää tiedonkeruun toimenpiteiden toimivuutta ja seurantaa.

Mitä arjessa tapahtuu:

- Luokissa opetellaan rentoutumista ja rauhoittumista. Esimerkiksi nivelvaiheiden lähestyessä teema voidaan sitoa jännittämiseen ja siitä selviämiseen.
- Keskusteluun voi liittää esimerkiksi energijuomien ja päihteiden vaikutuksen palautumiseen, tunteisiin ja myös uneen.

HUHTIKUU

arjen selviytymistaidot

Mitä yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee:

- järjestää yhteisöllisen oppilashuollon ja yhteistyötahojen ennalta sovitun tapaamisen ja kartoittaa yhteisön ajankohtaisia vahvuuksia ja tukitarpeita. Esimerkiksi tämän käsittelyyn on hyvä kutsua oppilaiden ja huoltajien edustus.

Mitä arjessa tapahtuu:

- Vertaistoimintaa ja ikäluokkien yhteyden vahvistamista. Esim. kummiluokat, tukioppilaat, tuutorit, välkkäritoiminta.
- Ehkäisevä päihdetyö isompien oppilaiden esimerkin voiman näkökulmasta.

TOUKOKUU

TARVITTAESSA MYÖS KESÄKUU

arviointi

itsearviointi ja tulevan suunnittelu

Mitä yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä tekee:

- Arvioi yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän ja oppilashuoltotyön toimintaa ja kerää tietoa kyselyillä.
- Arvioi esimerkiksi Liikkuvan koulun nykytilaa arviointimallin mukaan, sekä sitä, ovatko koulukohtaiset suunnitelmat edelleen ajan tasalla.
- Oppilashuolto arvioi omaa toimintaansa: tilastotietoa siitä, kuinka paljon käynyt oppilaita, onko pinnalle noussut uusia merkittäviä ilmiöitä, miten hyvin on pystynyt vastaamaan kysyntään, kuinka paljon jatko-ohjausta yhteistyötahoihin, miten yhteistyö sujunut eri tahojen kanssa yms.
- Sopi syksyn alun työnjaosta

Mitä arjessa tapahtuu:

- Huoltajien ja oppilaiden osallisuutta vahvistetaan. Suunnitellaan yhdessä, mihin ensi vuoden teeman suunnitteluun osallistetaan lapsia ja vanhempia aivan erityisesti. Onko esimerkiksi joku tempaus/teemapäivä, jonka suunnittelusta ja toteuttamisesta jokin opiskeluryhmä voisi vastata?

Materiaalia yhteisöllisen työn ydinryhmän työskentelyn tueksi

[Oppilashuoltoryhmän valmiustesti](#)

[Yhteisestä työstä hyvinvointia](#) – opiskeluhuoltoryhmä perusopetuksessa. THL:n julkaisu.

[Toisella asteella toimien](#) – opas oppilaitoksen opiskeluhuoltoryhmälle. THL:n julkaisu.

[Monialainen opiskeluhuolto ja sen johtaminen.](#) THL:n julkaisu.

Materiaalia ja ehdotuksia yhteisöllisen oppilashuoltotyön arkeen

Tyhjä vuosikello opettajanhuoneessa tai ilmoitustaululla – Vuosikelloon voi vuoden aikana merkitä toteutuneita tempauksia ja suunnitella tulevia tapahtumia. Osallisuus konkretisoituu, kun kelloa saa täyttää.

Oppilashuolto tai muu yhteistyötaho voi kiertää luokkia **ajankohtaisen teematuokion** kanssa.

Teemapäiviä voivat järjestää niin henkilökunta, oppilaat kuin huoltajatkin. Katso esimerkiksi [opetushallituksen teemakalenteri](#).

Kerhot ja muu ryhmätoiminta tukevat yhteisöllistä työskentelyä.

Tiedottaminen oppilaille mahdollistaa myös heidän osallisuutensa. Tiedotuksessa voi käyttää asiasta, oppilaiden ikätasosta ja resursseista riippuen **esimerkiksi välitunti-infoja, tietoiskuja, videoita, aamunavauksia, ilmoitustaulua tai oppilaille suunnattua opiskeluhuoltokahvittelua.**

[Hyvinvoinnin vuosikello](#) – Sosiaalisen vahvistamisen toimintamalli yhteisölliseen hyvinvointityöhön perusopetuksessa. Rovaniemen malli.

[Päihde- ja pelikasvatus oppilaitoksissa](#) – opas suunnitelmien tekoon ja varhaiseen tunnistamiseen. AVI. Huomaa erityisesti liitteet, joissa esimerkkejä ja linkkejä yhteisöllisen työn tueksi.